

Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága
1535 Budapest, Pf. 773.

Tárgy: Alkotmányjogi panasz

Tisztelt Alkotmánybíróság!

A **BALO Fémszerkezet Gyártó, Szerelő és Kereskedelmi Kft.** (székhely: 1051 Budapest, Október 6. u. 7., cégjegyzékszám: 01-09-264582) indítványozó Magyarország Alaptörvényének 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja és (3) bekezdésének b) pontja, valamint az Abtv. 27.§, 29.§, és 43.§ alapján az alábbiak szerinti

alkotmányjogi panasszal

fordul az Alkotmánybírósághoz.

Kérjük a T. Alkotmánybíróságot, hogy a kérelmünknek megfelelő határozatot meghozni szíveskedjen.

Budapest, 2014. december 18.

Tisztelettel:

ÜGYVÉDI IRODA

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: 10/160-0/2015.	
Érkezett: 2015 JAN 10.	
Példány: 1	Kezelőiroda: R1
Melléklet: 16 db	

BALO Kft.
indítványozó
képv.:
ügyvéd

108

FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK GAZDASÁGI KOLLÉGIUMA		12.
FŐLAJSTROMSZÁM KEZDŐIRATON:		
Postán / Gyűjtőládába / Személyesen / E-mailen / Faxon		
Érkezett:	2014 DEC 19.	
PÉLDÁNY:	IV.	
MELLÉKLET:	KÖZTÜK:	
FŐLAJSTROMSZÁM: UTÓIRATON:	10800 4	

ALKOTMÁNYJOGI PANASZ

A **BALO Fémszerkezet Gyártó, Szerelő és Kereskedelmi Kft.** (székhely: 1051 Budapest, Október 6. u. 7., cégjegyzékszám: 01-09-264582, I/1 cégkivonat) Magyarország Alaptörvényének 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja és (3) bekezdésének b) pontja, valamint az Abtv. 27.§, 29.§, és 43.§ alapján

alkotmányjogi panasszal

fordul az Alkotmánybírósághoz a **Kúria Pfv.V.21.132/2104/5.** számú (I/2 szám alatt csatolt) ítéletével (a továbbiakban: „**Ítélet**” vagy „**Kúria Ítélete**”) összefüggésben, amely a Fővárosi Ítéltábla által 10.Gf.40.418/2013/10. számon meghozott (I/3 szám alatt csatolt) jogerős ítéletet (a továbbiakban: „**Másodfokú Határozat**”) tartotta fenn hatályában.

I. INDÍTVÁNY

Indítványozom, hogy az Alkotmánybíróság

- (a) az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja és az Abtv. 27.§ alapján állapítsa meg az Ítélet alaptörvény-ellenességét, figyelemmel arra, hogy az Ítélet az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdésében, a XXVIII. Cikk (7) bekezdésében, továbbá a XIII. Cikk (1) bekezdésében biztosított jogokat sérti;
- (b) az Alaptörvény 24. cikk (3) bekezdésének b) pontja és az Abtv. 43.§ szerint semmisítse meg az Alaptörvénnyel ellentétes Ítéletet.

II. KONCEPCIONÁLIS MEGÁLLAPÍTÁSOK

- 1. Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria Ítélete alaptörvény-ellenes, mert az olyan elemet tartalmaz, melynek kapcsán az indítványozó nyilatkozattételi joga nem volt biztosított (törvényes meghallgatáshoz való jog) olyan ügydöntő kérdésben, ami kizárólag az egyébként is indokolás-hiányos Ítéletében jelent meg. Ezzel az Ítélet a jelen alkotmányjogi panaszban megjelölt, az Alaptörvényben rögzített jogokat sérti.
- 2. A jelen panasznak nem tárgya a bírói döntéshozatal szubjektív vizsgálata, vagy a döntés helyességének mérlegelése. A kérelmünkben foglalt egyes megállapítások célja annak a megvilágítása, hogy az indítványozó – amennyiben arra lehetősége lett volna – a döntés kapcsán milyen eljárási-anyagi jogi nyilatkozatot tehetett volna, és annak mi lett volna a következménye.

III. AZ INDÍTVÁNY BEFOGADÁSÁNAK FELTÉTELEI

(A) A VONATKOZÓ JOGSZABÁLYOK

3. Az Alaptörvény I. cikk (4) bekezdése szerint:

„(4) A törvény alapján létrehozott jogalanyok számára is biztosítottak azok az alapvető jogok, valamint őket is terhelik azok a kötelezettségek, amelyek természetüknél fogva nem csak az emberre vonatkoznak.”

4. Az alkotmányjogi panaszban felhívott, az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében, XXVIII. cikk (1) bekezdésében, és XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogok mindenkit, így az indítványozót is megilleti.

5. Az Abtv. 1.§ szerint:

„1.§ E törvény alkalmazásában

a) egyedi ügy: a természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet jogát vagy kötelezettségét, jogos érdekét vagy jogi helyzetét érintő vagy eldöntő bírósági eljárás, [...].”

6. Az Abtv. 27.§ szerint:

„27. § Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés

a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és

b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.”

7. Az Abtv. 29.§ és 30.§ szerint:

„29.§ Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.

30.§ (1) Az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül [...] lehet írásban benyújtani. [...]”

8. Az Abtv. 43.§ szerint:

„43.§ (1) Ha az Alkotmánybíróság a 27.§ alapján folytatott eljárásában alkotmányjogi panasz alapján megállapítja a bírói döntés alaptörvényellenességét, a döntést megsemmisíti. [...]”

9. A hivatkozott rendelkezések alapján

- „az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett [...] szervezet” akkor fordulhat alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, ha
- „az ügy érdemében hozott döntés [...]”
- az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti” és
- „[...] jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette”.

10. Az indítványozónak az alkotmányjogi panasz előterjesztésére való jogosultságát, valamint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságát igazoló tények és konkrét körülmények a következők.

(B) RÖVID TÉNYÁLLÁS ÉS PERTÖRTÉNET, AZ INDÍTVÁNYOZÓ EGYEDI ÜGYBEN VALÓ ÉRINTETTSÉGE

11. Az alkotmányjogi panasszal támadott, egyedi ügyben hozott érdemi döntés a Kúria felülvizsgálati eljárásban hozott Ítélete.

12. A BALO Kft. indítványozó mint felperes (a továbbiakban: **indítványozó**” vagy **„felperes**” ellen a [REDACTED] a továbbiakban: [REDACTED] vagy **„alperes**”) alperes terjesztett elő viszontkeresetet a Fővárosi Bíróságon 2.G.40.800/2011. számon indult perben.

13. A hivatkozott per tárgyát eredetileg az képezte, hogy a [REDACTED] kirívóan jogellenesen vette igénybe az indítványozó által a **kivitelezésre irányuló vállalkozási szerződés** alapján biztosított bankgaranciát (eredeti bankgarancia nyilatkozat hiányában és valótlan tartalmú nyilatkozat alapján). Ezen okból az elsőfokú bíróság a 2.G.40.800/2011/23. számú, jogerőre emelkedett részítéletében a [REDACTED]-ot kötelezte kártérítés jogcímén a jogszerűtlenül lehívott, 55.000.000 Ft bankgarancia összegének, valamint törvényes kamatai visszafizetésére (**részítélet** csatolva: **I/4** számon).

14. A perben a [REDACTED] terjesztett elő 451.000.000 Ft összegű viszontkeresetet a legkülönbözőbb jogcímeken (jogszállásba, jóerkölcsbe, ütközés, feltűnő értékaránytalanság okán) annak érdekében, hogy a peres felek között létrejött vállalkozási szerződés érvénytelenségét a bíróság megállapítsa. E részben a viszontkereset elsőfokon, majd másodfokon jogerősen is elutasításra került. **A per során előterjesztett viszontkereset-módosítása alapján** (módosítás és igénybejelentés csatolva: **I/5** számon) a [REDACTED] kérte továbbá, hogy a bíróság a

felperest 74.791.667 Ft és annak kamatai megfizetésére kötelezze arra tekintettel, hogy az indítványozónak a szerződés alatt külön bejelentett és a [REDAKT] által kifizetett többlet költségei nem merültek fel (ld. 18. pont). A jelen panasz tárgya kizárólag a viszontkereset- módosítással érintett bírósági kötelezés.

15. A peres felek 2008. május 11-én – nyilvános közbeszerzési eljárást követően, a bíróság megállapítása szerint is – generál kivitelezésről szóló vállalkozási szerződést kötöttek a gépészeti funkciók kitelepítése Istvántelekre tárgyban, melynek részét képezte ún. szociális épület, valamint vonatmosó technológiai és mosócsarnok [REDAKT] építése. A szerződés – ilyen megjelöléssel – kettő alkalommal került módosításra (vállalkozási szerződés és módosításai csatolva: I/6 számon).
16. Nem vitatott, hogy a közbeszerzés feltételrendszerét alperes határozta meg és tudatában volt annak, hogy a munkálatok elvégzése kizárólag alvállalkozók igénybevétele mellett lehetséges. **Nem kívánta ugyanakkor** a projekt szervezésének feladatait és felelősségét felvállalni, ezért generál kivitelezési szerződést kötött annak érdekében, hogy a szerződés lebonyolítása, szervezése, finanszírozása és a teljesítésért való felelősségvállalás ne őt, hanem más személyt, a közbeszerzésben nyertes felperest terhelje.
17. Felek a vállalkozási szerződést kettő alkalommal módosították, melyre – nem vitatottan – a [REDAKT] **érdekkörén belül és hibájából** került sor. A módosítások a műszaki tartalmat, a teljesítési határidőt és a vállalkozói díjat érintették – terjesztették ki. Az indítványozó a beruházót rendkívül jelentős összegű károsodástól óvta meg azzal, hogy nem az eredeti (egyébként kivitelezhetetlen és korszerűtlen) hozott létre európai színvonalú műszaki megoldásokat.
18. Az indítványozó a 2009. január 20-i igénybejelentésében (a továbbiakban: „**Igénybejelentés**”) kérte a [REDAKT] a kivitelezés - nem vitásan kizárólag a [REDAKT] érdekkörében felmerült - késedelme okán bejelentett többlet költségei megfizetésére. A [REDAKT] a költségeket megfizette.
19. A [REDAKT] az indítványozó **hibátlan teljesítését írásban, jogfenntartás nélkül elismerte és számláit – ha késve is – kifizette.** A BALO Kft-nek a projekt – nem vitatottan- veszteséges lett.
20. A Fővárosi Törvényszék (mint elsőfokú bíróság) által 2.G.40.800/2011/88. számon hozott (I/7 szám alatt csatolt) ítélet (a továbbiakban: „**Elsőfokú Határozat**”) akként rendelkezett, hogy:

„A bíróság kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 66.791.667,- Ft-ot azaz hatvanhatmillió - hétszázkilencvenegyezer - hatszázhatvanhét forintot és ezen összeg után 2012. október 18. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat hét százalékkal növelt összegének megfelelő mértékű kamatot.

[...]”

21. Az Elsőfokú Határozat ellen az indítványozó és a [REDACTED] is fellebbezett.
22. Az indítványozó azért terjesztett elő fellebbezést (csatolva: **I/7** szám alatt), mert a) a többlet költségei ténylegesen felmerültek, b) a [REDACTED] a 2009. január 20. napján ismert műszaki tartalmat ismételten megváltoztatta (kiterjesztette), így a 2. szerződésmódosításban a felek az ezen időpont után felmerült többlet költségeket szabályozták, c) a [REDACTED] maga ismerte el valamennyi kifizetése jogszerűségét, a megvalósult műszaki tartalom és a kifizetett ellenérték ismeretében, d) a Ptk. 316. § (1) bekezdése alapján a teljesítés elfogadását követően – jogfenntartás hiányában – igényérvényesítésre nincsen mód, e) a [REDACTED] tételes elszámolást nem kért és nem is kérhet a szerződés jogi jellege folytán a felmerült költségekről, f) a [REDACTED] maga nyilatkozta, hogy a felmerült költségeket megelőlegezte, elszámolást a BALO Kft-től a pert megelőzően nem kért, g) a kifizetésre a felek a 2. szerződésmódosításkor figyelemmel voltak, h) a jogalap nélküli gazdagodás szabályai nem alkalmazhatók, mert a felek között volt jogviszony.
23. A teljes döntés felülbírálata körében a Másodfokú Határozat az Elsőfokú Határozatot – a perköltség viselésének módosítása mellett – a kötelezés jogcíme tekintetében módosította, egyebekben a rendelkezését helybenhagyta.
24. Indítványozó 2014. május 21-én a Másodfokú Határozat ellen **felülvizsgálati kérelmet** terjesztett elő (**I/9** szám alatt csatolva). Indítványozó felülvizsgálati kérelmében kérte a Másodfokú Határozat részbeni, a 66 MFt összegű kötelezésre vonatkozó rendelkezés hatályon kívül helyezését.

A felülvizsgálati kérelem indokai (a 20. pontban foglaltak mellett) az alábbiak voltak:

a) indítványozó a jóhiszeműség és tisztesség szabályai szerint járt el, mindvégig együttműködött az alperessel, e körben a [REDACTED] által igényelt és igényelhető információkat a rendelkezésére bocsátotta, aki azokat elfogadta, b) 2009. január 20. napján abban a tudatban közölte az anyagi természetű igényeit a [REDACTED] vel, hogy a projekt műszaki tartalma már nem fog változni, ehhez képest a [REDACTED] ismételten kiterjesztette az igényeit, c) nem igényelt az alperestől fel nem merült költséget, mert azokat – ugyan a körülmények változása miatt nem a

bejelentésben meghatározottak szerint -, hanem az új alvállalkozójának fizette meg, d) az alvállalkozók személyének megválasztása és a díjazásuk mértéke a peres felek közötti generál kivitelezési szerződés alapján alperesi vizsgálat tárgyát nem képezheti.

25. A Kúria Ítélete a Másodfokú Határozat a felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezéseit hatályában fenntartotta. (A részletes döntést a jogsértéssel összefüggésben adjuk elő.)
26. Figyelemmel a fent bemutatott pertörténetre, az alkotmányjogi panasszal támadott (álláspontom szerint alaptörvény-ellenes) Ítéletet a Kúria olyan **egyedi ügyre** nézve hozta meg, amely az indítványozó jogi személy jogát és jogi helyzetét döntötte el azáltal, hogy indítványozót kártérítés jogcímén 66.791.667,- Ft megfizetésére kötelezte. Ezen összeg megfizetése közvetlenül és alapvetően érintik az indítványozó gazdasági működését (a jogok szerzését és a kötelezettségek vállalását, teljesítését).

(C) AZ ÜGY ÉRDEMÉBEN HOZOTT DÖNTÉS

27. A Kúria Ítélete (amellyel a Másodfokú Határozatot hatályában fenntartotta) a Pp. 275.§ (3) bekezdése értelmében az ügy érdemére vonatkozik, ami ellen további fellebbezésnek nincsen helye.

(D) AZ ALAPTÖRVÉNYBEN BIZTOSÍTOTT JOGOK SÉRELME

28. Az Ítélet az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jogát, valamint a XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jogát és a XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való alkotmányos alapjogát sérti.
29. Az Alaptörvény felhívott rendelkezései az alábbiak:

*„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság **tisztességes** és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”*

*„XXVIII. cikk [...] (7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy **jogorvoslattal** éljen olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”*

*„XIII. cikk (1) Mindenkinek joga van a **tulajdonhoz** és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.”*

30. Az Ítélet az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljáráshoz való jogát, továbbá ennek kapcsán az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jogát, azzal sértette meg, hogy nem biztosította az indítványozó nyilatkozattételi jogát (törvényes meghallgatáshoz való jog) olyan ügydöntő kérdésben, ami kizárólag a Kúria Ítéletében jelent meg.
31. Az Ítélet az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljáráshoz való jog részét képező, a törvényben meghatározottak szerinti indokoláshoz való jogát azzal sértette meg, hogy a törvényben meghatározott indokolás nélkül (formális és inkonzisztens indokolással), súlyos logikai és jogi tévedések alapján utasította el az indítványozó felülvizsgálati kérelmét.
32. Az Ítélet az indítványozónak az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított, tulajdonhoz való alkotmányos jogát azzal sértette meg, hogy a Másodfokú Határozatot hatályában fenntartotta, ez a döntés pedig az indítványozó 66.791.667,- forint összegű tulajdonjogának megszűnéséhez vezetett.
33. Az indítványozónak az Alaptörvényben biztosított jogai a támadott Ítélet következtében, tehát az Ítélettel okozati összefüggésben sérültek.
34. Az Alaptörvény hivatkozott rendelkezéseinek sérelmére vonatkozó indokolást a IV. rész („Részletes indokolás”) tartalmazza.

(E) AZ INDÍTVÁNYOZÓ SZÁMÁRA JOGORVOSLATI LEHETŐSÉG NINCS BIZTOSÍTVA

35. Az Abtv. 27.§-ának b) pontja szerint az egyedi ügyben érintett szervezet (indítványozó) akkor fordulhat az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az Alkotmánybírósághoz, ha jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
36. Az Alkotmánybíróság 41/1998. (X. 2.) AB határozatában rámutatott arra, hogy a Régi Abtv. 48. § alkalmazásánál, ha a panaszolt alapjogsérelem nem a rendes, hanem a rendkívüli jogorvoslati eljárásban következett be, alkotmányos követelmény, hogy az alkotmányjogi panasz benyújtásának határidejét a rendkívüli jogorvoslati eljárásban hozott, vagy - ha új eljárásra és új határozat hozatalára kerül sor - az elrendelt új eljárás során született jogerős határozat kézbesítésétől kell számítani [787/D/1997. AB végzés].
37. Az indítványozó alapjogait ért sérelem a rendkívüli jogorvoslati eljárásban következett be. A felülvizsgálati eljárásban a Kúria által hozott Ítélettel szemben nincs helye jogorvoslatnak.

38. Az előzőekben kifejtettek tekintettel az alkotmányjogi panasz benyújtásának határidejét jelen ügyben a felülvizsgálati eljárásban hozott határozat kézbesítésétől (2014. október 29.) kell számítani.

(F) AZ ALKOTMÁNYJOGI PANASZ MEGFELEL AZ ABTV. KÖVETELMÉNYEINEK

39. A (B)-(E) pontokban kifejtettek alapján az alkotmányjogi panasz megfelel az Abtv. 1.§ a) pontjában, 27.§-ban, és 29-30.§§-ban foglalt követelményeknek, ezért alkalmas arra, hogy azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 29.§ és az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló, 1/2012. (I. 3.) Tü. határozat 30.§ (1) bekezdése alapján befogadja.

IV. RÉSZLETES INDOKOLÁS

(A) RÉSZLETES ELŐZMÉNYEK

40. A jelen alkotmányjogi panasz 13-19. pontjai alapján a felek 2008. június 11-én vállalkozási szerződést kötöttek a „Kormányzati negyed építéséhez kapcsolódóan a Gépészeti Üzletág funkcióinak kitelepítése Istvántelekre” elnevezésű beruházás (a továbbiakban: beruházás vagy projekt) tárgyában.

41. A beruházás - **kizárólag a [REDACTED] nak felróható okból** – a vállalkozási szerződés eredetileg kitűzött teljesítési határidejében (2009. január 15.) nem volt befejezhető. A műszaki problémákat indítványozó folyamatosan jelezte a [REDACTED] nak, és indítványozó hívta rá fel a figyelmet, hogy a [REDACTED] által megkövetelt kivitelezés eredeti tervek szerinti megvalósulása esetén a gazdaságos működés biztosítása nem lehetséges, a [REDACTED] -ot kár fogja érni.

42. A [REDACTED] **ugyanakkor a megkötött szerződés ellenére**

- i) a munkaterületet és a kiviteli terveket rendkívül jelentős késedelemmel, szakaszosan és részlegesen adta át,
- ii) nem az eredeti terveknek megfelelő kivitelezését várta el a BDV csarnok vonatkozásában, de
- iii) nem volt képes a kivitelezéshez szükséges megrendelői utasításokat közölni (ld. például akkumulátortöltő megvalósítási helyszíne), és
- iv) a megváltozott és jelentősen kiterjesztett műszaki igényeit hónapokon keresztül nem tudta meghatározni, azon **folyamatosan változtatott**.

43. Indítványozó 2008-2009-ben sorozatosan jelezte, hogy a szerződéses jogviszonyt megelőző közbeszerzési eljárásban az ajánlata teljes körű volt, megalapozott műszaki felméréssel készült, de a megrendelő alperes folyamatos műszaki változtatásai miatt többletfeladatok keletkeznek, ezek megvalósításához

többletköltségek társulnak, továbbá a felperest kár éri (különösen a folyamatos rendelkezésre állás miatt).

44. Indítványozó kezdetben a többletköltségeinek és kárának összegét 250.000.000 millió forintot meghaladó összegben jelölte meg.
45. Mindezen előzményeket követően került benyújtásra alperesnek a felperes **2009. január 20-i Igénybejelentése**. Ezen iratban a felperes rögzítette az **akkor, azon a napon ismert** – jelentősen kibővített - **műszaki tartalomhoz kapcsolódó többletköltségeket, 74.791.667 forint összegben** (I. 7., 8. és 9. pontok). Megjegyezzük, hogy az indítványozó sem ekkor, sem máskor nem kezdeményezte, hogy a kifizetésre a tartalékkeret terhére történjen. A [REDACTED] a bejelentésben foglaltakat – **valamennyi érintett igazgatója jóváhagyását követően – elfogadta.**
46. Indítványozói igényeket, így a többletköltségek felmerülésének tényét a [REDACTED] az igénybejelentésre vezetett négy személy nyilatkozata, valamint a [REDACTED] teljes vezetése (beruházási, pénzügyi, műszaki vezetők) egyetértése alapján tehát **elismerte**, tekintettel arra, hogy nem volt kérdéses, hogy **indítványozót semmilyen kérdésben felelősség nem terheli, valamint a projekt kizárólag többletköltségek megfizetése mellett valósítható meg.** A megjelölt összeget a [REDACTED] ezek tudatában 2009. március 16-án, tehát **a tervezett kivitelezési véghatáridőt és a feladatok elvégzését megelőzően kifizette.**
47. A fenti előzmények ellenére az alperes a 2009. január 20-án ismert, általa meghatározott műszaki tartalmat **ismételten megváltoztatta, új típusú feladatokkal, komplexen kiterjesztette,** és a **végleges igényeit a 2009. április 4-én megkötött 2. sz. szerződésmódosításban rögzítette.**
48. A **végleges (megvalósult) műszaki tartalom** – alperes és a bíróságok által sem vitatottan - a **2009. január 20. napján kelt felperesi igénybejelentéshez képest például az alábbi többszörös feladatokat tartalmazta:**
- engedélyes tervdokumentáció elkészítése, tervezési és engedélyeztetési feladatok ellátása,
 - kiviteli tervdokumentáció elkészítése,
 - oldalaknás, csoportemelők használatára alkalmas vizsgáló csatorna kiépítése 140 fm-en,
 - az oldalaknához kapcsolódóan a megnövekedett gépészeti munkák elvégzése (pl. az új kialakításra kerülő vizsgálócsatorna csurgalékvíz elvezetéséhez vezeték kiépítése 150 fm-en),
 - sűrített levegő hálózatának bővítése,
 - mosótechnológia megváltoztatott (magnövelt) igény szintjének kivitelezése,
 - mosóhossz jelentős meghosszabbítása,
 - Poros Csarnok É-I oldalánál utépítési munkák elvégzése,
 - a megnövekedett igényekhez igazodó többlet elektromos és gépészeti munkák kivitelezése,

- a vasúti járművek hatósági vizsgáztatására vonatkozó megváltozott EU irányelveknek való megfeleléshez szükséges vizsgabázisok kiépítése és felszerelése kapcsán felmerült munkák stb.

49. A vállalkozási szerződés 2. sz. módosítása alkalmával – melyet kizárólagosan a [REDACTED] készített elő - felek a kifizetett 74.791.667 Ft összegre figyelemmel voltak, a módosított vállalkozói díj a korábbi kifizetésre tekintettel került meghatározásra. Olyannyira így van ez, hogy a vállalkozási szerződés 3.3. pont 2. mondata szerint: „A tartalékkeretből jelen 2. sz. szerződésmódosítás megkötéséig nettó 74.791.667,- Ft, került kifizetésre, amely összeggel a tartalékkeret értelemszerűen csökken.”
50. A kivitelezés eredményeként **európai színvonalú, országosan egyedi mosócsarnok került kivitelezésre**, az építmény műszaki megvalósításával probléma nem merült fel.
51. **Alperes az általa teljesített kifizetések és kivitelezett műszaki tartalom ismeretében a felperesi teljesítést írásban, jogfenntartás nélkül elfogadta, számláit kifizette.**
52. A rendelkezésre álló peres adatok alapján:
- a) indítványozó a jóhiszeműség és tisztesség szabályai szerint járt el, mindvégig együttműködött a [REDACTED] val, e körben a [REDACTED] által igényelt és igényelhető információkat a rendelkezésére bocsátotta,
 - b) indítványozó nem igényelt fel nem merült költséget,
 - c) a [REDACTED] a felperes költségeit tudatosan előlegezte meg, és
 - d) a [REDACTED] az indítványozó alvállalkozói részére teljesített kifizetések alapján igényt nem formálhat, mert az alvállalkozók személyének megválasztása és a díjazásuk mértéke a peres felek közötti generál kivitelezési szerződés alapján alperesi vizsgálat tárgyát nem képezheti.

(B) A BÍRÓSÁGI HATÁROZATOK INDOKOLÁSA

53. Az Elsőfokú Határozat indokolása szerint:

„A szerződésnek a felperes által megjelölt rendelkezéséből, továbbá a vállalkozói díjra vonatkozó pontjából együttesen az a következtetés vonható le, hogy a felek a vállalkozói díjat a többletköltséggént kifizetett 74.791.667,- forinttal nem csökkentették, azt a tartalékkeret terhére számolták el. Az alperesnek - tehát a felperes közel három havi céggéköltésének kivételével - a jogalap nélkül kifizetett 74.791.667,- forint visszajár. A felperes havi céggéköltését annak kifizetésével az alperes 3.000.000, forintban elismerte. A felperesnek - az Alapszerződés véghatáridejétől a szerződésmódosítás létrejöttéig - 2009. január 15. és 2009. április 4. napja közötti időre jutó 2 hónapi és 20 napi céggéköltését erre tekintettel a bíróság 8.000.000,- forintban állapította meg. A bíróság a felperest a jogalap nélkül felvett 66.791.667,- forint visszafizetésére a Ptk. 361.§-ának (1) bekezdése alapján kötelezte.

Az alperes az általa érvényesített jogot kártérítésként jelölte meg. A bíróságot azonban e jog megjelölése ítéletének meghozatalakor nem kötötte, figyelemmel arra, hogy az

alperes követelése tartalma szerint arra irányul, hogy a felperes az alperes által megfizetett, azonban ténylegesen fel nem merült költségét az alperesnek fizesse vissza.”

54. A kétségtelenül tévesen megállapított jogcímet az indítványozó fellebbezése alapján a Másodfokú Határozat a következőképpen módosította:

*„A Fővárosi Ítélőtábla álláspontja szerint e körben nem hagyható figyelmen kívül, hogy **a Ptk. 4. § (1) bekezdése alapvető követelményként.**”*

*„A perbeli esetben a felperes kártérítési felelősségét megalapozó jogellenes, szerződésszegő magatartása abban áll, hogy az alapszerződés szerinti kivitelezés késedelmére hivatkozással olyan költségek megfizetését igényelte és fogadta el az alperestől, amely költségek a perben rendelkezésre álló adatokból kétséget kizáróan megállapíthatóan nála ténylegesen nem merültek fel. A felperes jogellenes, szerződésszegő magatartásával okozati összefüggésben e költségek kifizetésével az alperes vagyonában a Ptk. 355. § (4) bekezdése szerint kárnak minősülő csökkenés állt be, amelyet felperes a **Ptk. 318. § (1) bekezdése** szerint irányadó Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni.”*

55. A Másodfokú Határozat ellen az indítványozó nyújtott be felülvizsgálati kérelmet.

56. A Kúria az Ítéletében a Másodfokú Határozatot a Ptk. 381.§-ára hivatkozással (szerződésen alapuló károkozás) azzal hagyta helyben, hogy szerinte a BALO Kft. az eddigiekkel szemben a **tételes elszámolási kötelezettségének nem tett eleget**, ami a tartalékkeretre vonatkozó szabályok értelmében a kötelezettsége volt, így megszegte a vállalkozási szerződés rendelkezéseit. **A bíróság szerint a [REDACTED] csak a főszolgáltatást fogadta el a teljesítésigazolással.**

Az Ítélet szó szerinti, teljes terjedelmű indokolása szerint:

*„A bíróság a felmerült bizonyítékok megfelelő mérlegelésével (Pp. 206. § (1) bekezdés), a felperesi jogi képviselő kifejezett és célzott bírói kérdésre adott nyilatkozatait (2.G.40.800/2011/87. számú jegyzőkönyv második és harmadik oldal) helyesen értelmezve, a peres felek közötti módosított vállalkozási szerződés 3.3. pontját is maradéktalanul értékelve állapította meg, hogy az alperes által a felperesnek megfizetett 74.791.667 forint nem képezte részét a módosított összegű átalánydíjas vállalkozói díjnak, mivel a felek kifejezetten abban állapodtak meg, hogy ez a tartalékkeret összegét csökkenti. Az alapvetően pótmunkák fedezésére szolgáló tartalékkeret vonatkozásában pedig a peres felek kifejezett megállapodása volt a **tételes elszámolási kötelezettség, amelyet a felperes nem teljesített.***

A felperes e kötelezettség vonatkozásában megszegte a vállalkozási szerződés rendelkezéseit, ezért a Ptk. 339.§-ának (1) bekezdésére utalással a Ptk. 318. § (1)

bekezdése alapján történt marasztalása nem jogszabálysértő, és a jogerős ítélet nem sérti a Ptk. 4. §-át sem.

A Ptk. 316. § (1) bekezdése szerinti szigorú jogkövetkezmények alkalmazásakor az eset összes körülményét mérlegelve kell vizsgálni, hogy a jogosult **tudott-e a teljesítéskor a szerződésszegésről**, és kifejezetten ennek ismeretében tette a szerződésszegésből eredő jogai vonatkozásában joglemondó nyilatkozatát. Joglemondó nyilatkozatnak az alperes teljesítését nem lehet tekinteni, és az alperes egyéb nyilatkozataiból, magatartásából sem következik, hogy a tartalékkeret terhére történt kifizetéssel összefüggő elszámolási igényét ne kívánta volna érvényesíteni a felperessel szemben. **Az alperes kifejezetten csak a vállalkozási szerződés főszolgáltatását jelentő munkákat fogadta el a teljesítésigazolással, így ebből sem vonható le következtetés arra, hogy utóbb a felperessel szemben a szerződésszegésből eredő jogait ne érvényesíthetné.**

Miután megállapítható volt, hogy a felperes szerződésszegést követett el, az alperes a felek közötti szerződéses kapcsolatra tekintettel megalapozottan érvényesített szerződésszegésből eredő kártérítési igényt a felperessel szemben. A másodfokú bíróság többek között ebben a tekintetben **pontosította** az elsőfokú bíróság ítéletét, így a jogerős ítélet szerint a felperes marasztalásának jogcíme a Ptk. 318. § (1) bekezdése, és csak másodlagosan utalt a másodfokú bíróság a jogalap nélküli gazdagodás szabályaira. Összességében tehát a bíróság jogszabálysértés nélkül kötelezte a felperest 66.191.667 forint kártérítés és kamatai alperes részére történő megfizetésére.”

57. Ezzel (és a határozatokban foglaltakkal) szemben:

- a) az indítványozó a [REDACTED] által igényelt információkat folyamatosan rendelkezésre bocsátotta,
- b) a [REDACTED] tételes elszámolást a pert megelőzően nem kért, a kifizetéseit ezek hiányában eszközölte,
- c) a [REDACTED] az általa ismert műszaki tartalom és kifizetett ellenérték alapján fogadta el jogfenntartás nélkül a teljesítést,
- d) a jogviszony lezárása így a felek közös akarata szerint megtörtént,
- e) a szerződés nem rendelkezik főszolgáltatásról, e fogalom itt értelmezhetetlen,
- f) ha a fenti érvelés elvben helyt foghatna, az elszámolás hiánya önmagában nem jelenti a költségek fel nem merülését, tehát a kártérítési kötelezettség megnyíltát, e kérdést azonban a bíróság nem vizsgálta
- g) **a vállalkozási szerződés főszolgáltatást nem tartalmazott.**

58. Az indítványozó mindezek alapján a Ptk. 4.§-ában meghatározott jóhiszeműség és tisztesség követelményét nem sértette meg, amiből az következik, hogy magatartása nem volt felróható sem (Ptk. 318. §) sem.

59. Ettől függetlenül, valamely elszámolás hiánya nem jelenti egyben azt is, hogy a kérdéses költségek nem merültek fel. Erre vonatkozóan a [REDACTED] volt bizonyítási terhe, aki azonban nem kezdeményezte szakértő kirendelését e

kérdéskörben, ami szükségszerűen a pervesztéséhez kellett volna, hogy vezessen. A [REDACTED] a végleges vállalkozói díj képzésével kapcsolatos felperesi előadással összefüggésben ellenbizonyítást nem folytatott, így az általa nem vitatott ténynek minősül, melyet az eljáró bíróságoknak kellő súllyal kellett volna értékelnie.

60. A Kúria a fellebbezésben és felülvizsgálati kérelemben foglalt indokokat nem vizsgálta meg, erre vonatkozóan – akárcsak a korábban eljáró bíróságok - **indokolással nem élt.**
61. A Kúria azonban a felülvizsgálati eljárásban még a tévesen megállapított tényállás alapján is **kirívóan hibás jogkövetkezményt alkalmazott**, hiszen a tájékoztatási kötelezettség elmulasztása, vagy az elszámolás meg nem léte nem jelenti egyben, okozati összefüggésben a károsodás bizonyított bekövetkeztét is. Így a perben a jogerősen megállapított tényállás alapján marasztalásnak nem volt helye.
62. Mindezek mellett a Kúria nem tette lehetővé, hogy az általa elfogadott, **új jogalap kapcsán** (**főkötelezettség fogalmi bevezetése a jogfenntartás megléte és a károsodás bekövetkezte körében**), **ami egyben az elszámolással, tájékoztatással összefüggő kötelezettséget is magával vonja, és ami egyben a tényállás kiegészítését is jelenti, az indítványozó a tényelőadásait előadhassa.**
63. Megjegyezzük, hogy a szociális épület és a csarnokok kivitelezését a vállalkozási szerződés jogilag oszthatatlan szolgáltatássá minősítette az egységes árképzési és felelősségi szabályok alkalmazásával. Ebből következően a felperes teljesítésben való részvételét csak a teljes kivitelezéssel összefüggően lehet vizsgálni.
64. A bíróság formális és inkonzisztens, legfeljebb egy-két bekezdésnyi indokolással, a súlyos logikai hibák mellett újabb és újabb téves jogalapok alapján döntöttek, anélkül, hogy az indítványozónak az érdemi nyilatkozattételi jogot e körben biztosították volna az eljárásban.
65. Az indítványozó törvényes meghallgatáshoz való jogának sérelmére a panaszunk további részeiben is utalunk.

(A) A JOGORVOSLATHOZ VALÓ JOG SÉRELME

66. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a tényleges és hatékony jogorvoslás azáltal is kiüresedhet, ha a jogorvoslati fórum dönt először valamely releváns tény figyelembevételével, illetőleg **először vizsgál meg valamely jogi aspektust, átvéve ezzel az elsőfokú bíróság szerepét.** A jogorvoslat fogalmából következik, hogy az egy lezárt tényállás alapján már eldöntött jogkövetkezményt vizsgál felül és nem tár fel új, a támadott döntéshez vezető eljárásban fel nem merült

jogkövetkezményeket. Amennyiben a jogorvoslat során eljáró bíróság mégis így jár el, döntése funkcionálisan „elsőfokúnak” tekintendő, és ezért ezzel szemben követelmény a jogorvoslat biztosítása [22/1995 (III.31.) AB határozat]. Ez különösen érvényesül a felülvizsgálati bíróság esetében.

67. Azáltal, hogy a Kúria a Ptk. 316. § (1) bekezdése szerinti jogkövetkezmények alkalmazása kapcsán **új körülményt a vizsgálat tárgyává, nevezetesen azt, hogy a [REDACTED] kifejezetten csak a vállalkozási szerződés főszolgáltatását jelentő munkákat fogadta el a teljesítésigazolással, elvonta az elsőfokú bíróság hatáskörét.** Mivel a Kúria által eltérően - funkcionálisan „elsőfokon” - megállapított tényállás ellen az indítványozó jogorvoslattal nem élhet, így sérül a jogorvoslathoz való joga is. **E kérdésben az elsőfokú bíróság azért sem dönthetett,** mert nem e kérdésnek az általa megállapított jogalap (jogalap nélküli gazdagodás) kapcsán nem volt jelentősége.

(B) A TISZTESSÉGES ELJÁRÁSHOZ VALÓ JOG SÉRELME

68. Az Alkotmánybíróság szerint a tisztességes eljárás követelménye olyan minőség, melyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet megítélni [6/1998 (III. 11.) AB határozat].
69. Az Alaptörvény ugyan a tisztességes eljáráshoz való jogot az emberi jogi egyezményeknek és a korábbi Alkotmánynak is megfelelően deklarálja, ám az Alapjogi Chartának megfelelően külön cikkben rendelkezik a hatóságok és bíróságok tisztességes eljárásáról és a jogellenesen okozott kár megtérítésének kötelezettségéről.
70. Ez a jog magába foglalja mindenkinek a jogát arra, hogy az őt hátrányosan érintő egyedi **intézkedések meghozatala előtt meghallgassák,** az iratokat megismerje és az igazgatási szervek a **döntéseket indokolják.** A hatóság fogalmába tágabb értelemben minden jogalkalmazó szerv beletartozik, így a közigazgatási szervek mellett a bíróságok is. Ez utóbbiakra azonban elsősorban az Alaptörvény XXVIII. cikkében garantált **fair eljárás elve vonatkozik.**
71. A Kúria Ítélete a fentiekkel megsértette az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk első bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való jogát. Az Ítélet az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való jog részét képező, a törvényben meghatározottak szerinti indokoláshoz való jogát is megsértette azzal, hogy indokolás nélkül (formális és inkonzisztens indokolással), súlyos logikai és jogi tévedések alapján utasította el az indítványozó felülvizsgálati kérelmét.

B/1 Az indokoláshoz való jog sérelme

72. Az indokoláshoz való jog hagyományosan az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében meghatározott tisztességes eljáráshoz való alkotmányos jog részét képezi. Tartalmilag az indokoláshoz való jog abban ragadható meg, hogy a bíróság minden olyan kérdést, amely az adott ügy kimenetele szempontjából döntő jelentőségű, köteles specifikusan megvizsgálni és értékelni. Az ügy szempontjából lényeges kérdésekre vonatkozó indokolás elmaradását nem igazolhatja, ha a bíróság szerint az adott kérdést álláspontja szerint nem kell indokolni.
73. Az indokoláshoz való jog az EJEB gyakorlatában is a tisztességes eljáráshoz való alapjog részeként jelenik meg. Ez a követelmény érvényesül akkor is, ha a bírói ítékezés alapjogi sérelemmel jár, akár anyagi jogi jogsérelem, akár eljárásjogi jogsértés következtében. Az ilyen jellegű jogsértés esetén a rendes jogorvoslatok kimerülése után az alkotmányjogi panasz intézménye szolgálja az alapjogi védelmet.
74. A Kúria megsértette az indítványozó indokoláshoz fűződő jogát, mivel az Ítélet indokolásában több olyan (fent hivatkozott) kérdést mulasztott el vizsgálni és értékelni, amely az ügy kimenetele szempontjából döntő jelentőségű volt.
75. Így a Kúria téves logikai és jogi következtetéseiből fakadóan egyáltalán nem vizsgálta, hogy (i) az indítványozó a jóhiszeműség és tisztesség szabályai szerint járt el, mindvégig együttműködött a [REDACTED] e körben a [REDACTED] által **igényelt és igényelhető** információkat a [REDACTED] rendelkezésére bocsátotta, aki azokat elfogadta, (ii) az indítványozó 2009. január 20. napján abban a tudatban közölte az anyagi természetű igényeit a [REDACTED] hogy a projekt műszaki tartalma már nem fog változni, ehhez képest a [REDACTED] ismételten kiterjesztette az igényeit, iii) az indítványozó nem igényelt az alperestől fel nem merült költséget, mert azokat – ugyan a körülmények változása miatt nem a bejelentésben meghatározottak szerint -, hanem **az új alvállalkozójának fizette meg**, iv) a [REDACTED] **a teljes műszaki tartalom és az általa teljesített kifizetések ismertetében jár el és állította ki a teljesítésigazolást**, v) **az alvállalkozók személyének megválasztása és a díjazásuk mértéke a peres felek közötti generál kivitelezési szerződés alapján a [REDACTED] vagy a bíróság vizsgálat tárgyát nem képezheti.**
76. A fenti - kétségtelenül az ügy szempontjából döntő jelentőségű - kérdések vizsgálata helyett a Kúria hibás következtetések láncolata alapján, a releváns jogi tényeket hibásan megállapítva, és a jogot tévesen értelmezve, téves következtetésre jutva tartotta fenn hatályában a Másodfokú Határozatot.

77. Utálva a fenti pontokban kifejtettek, tetszőleges a jogalkalmazás abban az esetben is, ha olyan értelmet és értelmezést ad a normának, amelyet a jogalkotó nyilvánvalóan nem szánt neki. **Nem volt elvárható indítványozótól, hogy olyan kérdésben tájékoztassa a szerződéses partnerét, amit az nem igényelt, de a szerződéses rendelkezések alapján egyébként sem igényelhetett.**
78. Az Ítélet ezáltal az Alaptörvénnyel ellentétes és olyan következményekre vezetett, olyan eredményt produkált, amely tényekkel összeegyeztetetlen, azoktól alapvetően eltér, továbbá célszerűtlen, okszerűtlen magyarázaton, érvelésen alapul.
79. **Megismételjük, hogy mindezek ellenére a jelen panasznak nem tárgya a bírói döntéshozatal szubjektív vizsgálata, vagy a döntés helyességének mérlegelése. Annak tárgya annak a megvilágítása, hogy az indítványozó – amennyiben arra lehetősége lett volna – a döntés kapcsán milyen eljárási-anyagi jogi nyilatkozatot tehetett volna.**

B/2 Az Ítélet indokolása önmagában is inkonzisztens

80. Az Ítélet indokolásának egyes megállapításai nemcsak a logika szabályainak és a vonatkozó jogszabályoknak, de önmaguknak is ellentmondanak. A Kúria megállapítja, hogy: *„Az alperes kifejezetten csak a vállalkozási szerződés szerinti főszolgáltatást jelentő munkákat fogadta el a teljesítésigazolással...”*. Ehhez képest a vállalkozási szerződés főszolgáltatásról nem rendelkezett, de nem is rendelkezhetett a szerződéses szolgáltatások kifejezetten oszthatatlan jellege miatt, ami többek között a vállalkozói díj megfizetésére vonatkozó szabályokból vezethető le. A Kúria ehhez képest nem jelölte meg - az itt egyébiránt értelmezhetetlen - „mellékszolgáltatások” körét.
81. Az Ítélet szerint az indítványozót azért kell marasztalni, mert *„...a felek megállapodása volt a tételes elszámolási kötelezettség, amelyet a felperes nem teljesített.”*. Ezzel szemben a [REDACTED] az indítványozó teljesítését az általa ismert műszaki tartalom és költség szint mellett írásban elfogadta, elszámolás soha nem igényelt (és nem is igényelhetett).
82. Ezen túlmenően az indítványozó soha nem nyilatkozta azt, hogy a többlet költségei nem merültek fel, kizárólag azt adta elő, hogy a költségek kifizetése nem a korábban (csak részben megjelölt) alvállalkozóknak, hanem új alvállalkozója részére került megfizetésre.
83. Az ítélet ellentétes az e körben nem érintett Elsőfokú Határozat indokolásával is, miszerint a peres felek között létrejött szerződést mint teljes egészet, a jogok és kötelezettségek összefüggő rendszerét kell és lehet elbírálni. Abból tehát egyes

elemeket, így az oszthatatlan szolgáltatáshoz kapcsolódó többlet költségek kérdését nem lehet jogszerűen kiemelni.

84. A Kúria sem tételes logikai, sem tételes jogi érveléssel nem támasztotta - mert kellő alappal nem is támaszthatta - alá a mind logikai, mind jogi szempontból súlyosan téves, jogszabálysértő következtetéseit, amely körülmény szintén sérti az indítványozó indokoláshoz, és ezen keresztül a tisztességes eljáráshoz fűződő jogát.
85. **Az Ítélet indokolásának fenti, ügydöntő kitétele, és új fogalom megjelenése egyben azt is jelenti, hogy az indítványozónak olyan tényállással összefüggésben kellett volna (elvileg) védekeznie a bírósági eljárásban, amire a másik peres fél sem hivatkozott, és amely kérdés az Ítélet meghozataláig nem volt az eljárás részévé téve (főszolgáltatás-mellékszolgáltatás meghatározása, teljesítés elfogadása, teljesítésigazolás tartalma stb.).**

(C) A TULAJDONHOZ FÜZŐDŐ ALAPJOG SÉRELME

86. Az Ítélet azért sérti az indítványozónak az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való jogát, mert a Kúria a Ptk. és a szerződés szabályait szubjektíven, a Ptk.-ba ütköző módon értelmezte és alkalmazta, ezzel pedig az indítványozónak 66.791.667,- Ft vagyonesztést okozott.
87. Az Alkotmánybíróság működése során részletesen kidolgozta a tulajdonhoz való jog tartalmát, az alapjog alkotmányos korlátozásának és elvonásának eseteit, kialakítva a közérdekre alapított arányossági teszt alkalmazásának kereteit. A tulajdonhoz való alapjog tartalmát az Alkotmánybíróság 64/1993. (XII. 22.) AB határozatában elvi jelleggel értelmezte. Az alkotmánybírósági gyakorlat szerint az Alaptörvény a tulajdonjogot, mint az egyéni cselekvési autonómia hagyományos anyagi alapját részesíti alapjogi védelemben. Az alkotmányos értelemben vett tulajdonjog védelem nem azonosítható az absztrakt polgári jogi tulajdon védelmével. Az alapjogként védett tulajdon tartalmát a mindenkor (alkotmányos) közjogi és magánjogi korlátokkal együtt kell érteni. Az alkotmányos tulajdonvédelem terjedelme mindig konkrét; függ a tulajdon alanyától, tárgyától és funkciójától, illetve a korlátozás módjától.
88. A tulajdonhoz való jog sérelmére alapított „tényleges” alkotmányjogi panaszok elbírálása során - az EJEB gyakorlattól függetlenül is - tisztázni kell, hogy az indítványozónak fennáll(t)-e olyan tulajdona, amely alkotmányos védelemben részesül, és azt érte-e olyan „beavatkozás”, amely e jogot sértette.
89. Az Alaptörvény a tulajdont, mint az egyéni **cselekvési autonómia** anyagi alapját védi, és nem mint polgári jogi kategóriát. A tulajdon alkotmányos védelme azt a

szabadságot is biztosítja, hogy a jog védelme alapján az adott vagyona vonatkozó saját döntéseiket a jogalanyok meghozhassák és a jogviszonyokat ebben a körben szabadon kialakíthassák. Az alapjogi védelem magában foglalja a „tulajdonlás” védelmét, azaz garantálja a használat lehetőségét és a rendelkezést, így különösen a gazdasági használhatóság és rendelkezés feletti döntési hatalmat.

90. A tulajdon alkotmányos védelme magában foglalja a tulajdon védelmét biztosító eljárási szabályrendszer kialakítását és működését is. A tulajdon alkotmányos védelme az állam kötelezettsége, az államnak meg kell valósítania és működtetnie kell a tulajdon védelmét szolgáló intézményeket. Az anyagi szabályokon, tiltásokon, korlátozásokon túlmenően olyan eljárási rendszert kell biztosítania, amely az anyagi jog érvényesülését garantálja, a joggyakorlás szabadsága mellett a tulajdon védelmét is biztosítja. A tulajdon alkotmányos védelme ezt az eljárásjogi jogérvényesíthetőséget is magában foglalja. Itt kapcsolódik a bírósági jogérvényesítés alapjogához.
91. Ez az alapjog nyilvánvalóan sérül abban az esetben, ha a tulajdon elvesztése közhatalmi tevékenység útján valósul meg, és a tulajdonsérelem közhatalmi tevékenység eredménye.
92. Az alkotmányosan védett tulajdonhoz való jognak nem része a tulajdon megszerzéséhez való jog, az Alaptörvény csak a már megszerzett tulajdont védi [35/1994 (VI.24.) AB határozat]. Az alkotmányos tulajdonvédelem szempontjából „megszerzett tulajdonnak” minősül mindenekelőtt a polgári jogi értelemben vett tulajdon.

(D) A JOGBIZTONSÁG SÉRELME

93. Álláspontunk szerint az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kell, hogy a Kúria eljárása nem sértette-e az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamiság elvéből levezetett **jogbiztonság követelményét**. Jelen ügyben az alkotmányos jogbiztonság követelményének sérelme két irányban merül fel.
94. Egyfelől sérül a **forgalom biztonsága**, mint a jogbiztonság követelményéből levezetett alkotmányos cél [79/2009 (VIII.10.) AB határozat]. A forgalom biztonsága azt kívánja meg ugyanis, hogy a **kölcsönösen, közös akarat alapján elfogadott és a tények tudatában teljesítésigazolással megerősített teljesítést utóbb akkor se lehessen vita tárgyává tenni, ha az elfogadott teljesítés az írásbeli szerződés rendelkezéseitől eltér, mert ez egyben a jogviszony kölcsönösen elfogadott módosítását is jelenti.**
95. Másodsorban sérülnek a **jogbiztonságból** levezetett szerzett jogok és a bizalomvédelem követelménye, valamint a jogalkalmazás állandóságára és kiszámíthatóságára vonatkozó követelmény.

96. E körben releváns, hogy az Ítélet a szerződő felek akarategységében lezárt jogviszonyában állapított meg a felek megállapodásával eltérően, egyoldalúan többletjogokat az egyik félnek, ami sérti a **vállalkozás és szerződés szabadságának alapelveit** is.

V. NYILATKOZAT AZ ADATKEZELÉSRE

97. Az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló, 1/2012. (I. 3.) Tü. határozat 51.§ (1) bekezdése alapján nyilatkozom, hogy az indítvány, valamint az eljárás során az Alkotmánybírósághoz közfeladatot ellátó szervek, illetve személyek által megküldött vélemény továbbá a szakértői vélemény nyilvánosságra hozatalához hozzájárulunk.

VI. EGYEBEK

98. A jogi képviselő meghatalmazását **I/10.** szám alatt csatoljuk.
99. Az alkotmányjogi panasz iránti indítványt az Abtv. 53.§ (2) bekezdésében foglalt szabály alapján - az Alkotmánybíróságnak címezve - az ügyben első fokon eljáró Fővárosi Törvényszéknél nyújtottuk be.
100. Az Alkotmánybíróság előtti eljárás az Abtv. 54.§ (1) bekezdése alapján illetékmentes.

Budapest, 2014. december 18.

Tisztelettel:

DR. MIKS ÜGYVÉDI IRODA

indítványozó
képv.

MELLÉKLETEK JEGYZÉKE

I/1	Cégkivonat
I/2	Kúria Ítélete
I/3	Másodfokú Határozat
I/4	Részítélet
I/5	Viszontkereset-módosítás és igénybejelentés
I/6	Vállalkozási szerződés és módosításai
I/7	Elsőfokú Határozat
I/8	Fellebbezés Elsőfokú Határozat ellen
I/9	Felülvizsgálati kérelmet
I/10	Meghatalmazás